

Ondanks grote druk presteerde de politie goed; scherpe keuzes en schouders eronder in 2020

De politie in Oost-Nederland ziet zich in 2020 weer voor een aantal veiligheidsproblemen gesteld. Dit stelden regioburgemeester Hubert Bruls, waarnemend hoofdofficier van justitie Marthyne Kunst en politiechef Oscar Dros woensdag 8 januari tijdens een persbijeenkomst in Arnhem. Zo blijven ondermijnende criminaliteit en cybercriminaliteit de agenda bepalen. Maar ook andere problemen vragen de aandacht zoals personen met verward gedrag. De druk op de politie is groot en dit vraagt om scherpe keuzes en focus.

Jaarwisseling

Allereerst blikten de leden van de driehoek terug op de jaarwisseling waarbij ruim 1.200 politiemedewerkers in touw waren om deze veilig te laten verlopen. Zij kregen te maken met een lichte stijging van het aantal incidenten ten opzichte van 2019. Van de 1.276 incidenten (1.211 incidenten in 2019) waren 563 vuurwerk gerelateerd (462 in 2019) en in 267 gevallen betrof het een brand of een ontploffing (224 in 2019). Regioburgemeester Hubert Bruls en politiechef Oscar Dros roepen de politiek op te komen tot een vuurwerkverbod. Alleen een landelijk vuurwerkverbod kan het grote aantal ernstige incidenten en het aantal slachtoffers terugdringen en daar lijkt steeds meer draagvlak voor te bestaan. Dros: "we rekenen op Den Haag".

Dros ging daarbij nog specifiek in op de situatie in Ede en spreekt zijn afschuw uit over het lafhartige gedrag van tientallen jongeren tijdens de jaarwisseling. Door brandweer- en politiemedewerkers is aangifte gedaan van poging zware mishandeling vanwege het gooien van vuurwerk, volgens Dros met de kracht van explosieven.

Ontwikkeling misdrijven

Er lijkt een stijging te zijn in het aantal misdrijven in 2019 van 5% naar 123.191. De stijging wordt deels verklaard door een andere manier van registeren. Opvallende stijger is fraude van 11.785 in 2018 tot 15.115 in 2019, een stijging van 28%. Vooral fraude via online verkoopsites is toegenomen. Een deel van deze stijging is te verklaren doordat mensen gewend geraakt zijn aan de nieuwe manier van internetaangifte doen en er veel aandacht is geweest voor dit onderwerp. Ook het aantal straatroven is flink gestegen, 199 in 2018 tot 243 in 2019, een stijging van 22%. We zien een daling van het aantal overvallen, van 123 in 2018 tot 106 in 2019. Gemiddeld was het algehele oplossingspercentage de afgelopen vijf jaar 30%. In 2019 zijn iets meer zaken opgelost en is het percentage licht gestegen naar 31%. De leden van de driehoek spraken tijdens de persbijeenkomst hun grote waardering uit voor alle medewerkers van politie en openbaar ministerie, die ondanks alle uitdagingen hard gewerkt hebben en alles op alles zetten om de veiligheid in het gebied te vergroten.

Ondermijning

Topprioriteit blijft de aanpak van ondermijnende criminaliteit. Politiechef Oscar Dros: "In 2019 hadden we weer te maken met meerdere drugslozingen die een gevaar vormen voor onze volksgezondheid. Daarnaast is het aantal aangetroffen drugslabs in Oost-Nederland nog nooit zo groot geweest. We mogen niet verslappen, want er zijn nog steeds genoeg onheilspellende signalen die onze rechtsstaat raken. Ik denk aan het onder druk zetten van bestuurders en het beschieten van de curator uit Enschede. Zorgelijk zijn ook de recente schietincidenten in Zwolle met als dieptepunt de moord op oudjaarsdag. Uiteraard volgen verschillende strafrechtelijke onderzoeken. Daarnaast gaan we nog intensiever samenwerken tussen verschillende partners in IJsselland om de drugshandel, het wapenbezit en het excessief geweld in Zwolle aan te pakken, niet alleen strafrechtelijk maar ook op andere manieren.

In 2019 hebben politie, gemeenten, belastingdienst, het openbaar ministerie en andere partners nadrukkelijk de samenwerking gezocht om ondermijnende criminaliteit aan te pakken en met succes. Zo waren er in de eenheid diverse gecoördineerde acties en tientallen controles op bedrijventerreinen.

Cybercrime

Een tweede prioriteit is de aanpak van cybercriminaliteit en gedigitaliseerde criminaliteit. Steeds meer mensen worden slachtoffer van een vorm van digitale criminaliteit. Vooral fraude via online verkoopsites en phishing nemen enorm toe en zijn voor een groot deel verantwoordelijk voor de

stijging van het aantal misdrijven. Bij phishing gaat het om berichten die door criminelen worden verstuurd met de bedoeling dat mensen op een bepaalde link klikken, waarna vaak hun rekening geplunderd wordt.

Sinds september 2019 is het cybercrimeteam van de politie Oost-Nederland een feit (18 medewerkers). Daarnaast is geïnvesteerd in het toevoegen van capaciteit en kennis op het gebied van cybercrime aan de districten en de lokale teams. Hierdoor is een breed netwerk ontstaan waarmee de politie veel beter in staat is een breed scala aan digitale criminaliteit aan te pakken. Ook in 2020 gaat de politie hiermee verder.

Jeugd

Een tendens die nu lijkt te spelen is dat jongeren door doorgewinterde criminelen met geld en goederen worden verleid en de criminaliteit in worden getrokken. We kiezen ervoor, gezien het grote belang van jeugd, om hier aandacht voor te hebben. We zijn alert op deze tendens en gaan het komende jaar onderzoeken of dit hier ook speelt.

Zo zien we bijvoorbeeld in Oost Nederland dat het aandeel jonge straatrovers (12-17 jaar) steeds groter wordt. Ook blijken digitaal vaardige jongeren zich niet altijd bewust van de grens tussen strafbaar en niet strafbaar gedrag. In de aanpak en het voorkomen van jeugdcriminaliteit is het van belang dat we scherp blijven op wie het beste een specifiek probleem kan oppakken. Daar ligt een taak, niet alleen bij politie, maar ook bij ouders, scholen, gemeenten en andere partners”, aldus Hubert Bruls.

Scherpe keuzes

Scherpe keuzes zullen in 2020 op meerdere vlakken moeten worden gemaakt, zowel intern als in de lokale driehoek waar uiteindelijk de prioriteiten worden bepaald. De politie organisatie staat immers onder grote druk, dat is een bekend gegeven. Ook in Oost-Nederland is sprake van krapte en dat neemt in 2020 alleen maar toe. Oorzaak ligt onder andere in de veranderende samenleving en wat die van ons vraagt maar ook in het feit dat de politie vergrijst en dit jaar fors is gekrompen door politiemedewerkers die de politie verlaten.

Krapte in de gehele strafrechtketen noopt tot het maken van scherpe keuzes. Kunst: “omdat er te weinig zittingscapaciteit is, intensificeert het OM de strafbeschikking. op die manier worden eenvoudig bewijsbare zaken buiten de rechter om af gedaan.” In 2020 worden advocaten rechtstreeks bij dit proces betrokken. Om te komen tot een efficiënte interventie en recidive te voorkomen, richt het OM zich nadrukkelijk op het straf met zorg traject. Dit betekent dat het OM nog intensiever gaat samenwerken met partners in de zorg en veiligheidshuizen.

De leden van de driehoek hebben er vertrouwen in dat de politie en haar partners ook in 2020 in staat zullen zijn om het hoofd te bieden aan de gezamenlijke uitdagingen waarvoor zij zich gesteld zien.

Concept cijfers 2019

Misdrijven (stuur)	2015	2016	2017	2018	2019	Vershil 2018- 2019 #	Vershil 2018- 2019 %
Misdrijven (stuur)	143.867	139.659	123.467	117.388	123.191	5.803	5%
1.1.1. Diefstal/inbraak woning	9.367	9.536	7.406	6.084	6.052	-32	-1%
1.1.2. Diefstal/inbraak box/garage/schuur/tuinhuis	3.558	3.291	2.733	2.355	2.147	-208	-9%
1.2.1. Diefstal uit/vanaf motorvoertuigen	9.675	9.163	7.613	6.320	4.996	-1.324	-21%
1.2.2. Diefstal van motorvoertuigen	2.181	1.789	1.375	1.178	1.064	-114	-10%
1.2.3. Diefstal van brom-, snor-, fietsen	19.998	18.264	14.339	12.694	12.835	141	1%
1.2.4. Zakkenrollerij	2.533	2.161	1.834	1.287	1.027	-260	-20%
1.2.5. Diefstal af/uit/van overige voertuigen	2.327	2.179	1.935	2.060	2.640	580	28%
1.3.1. Ongevallen (weg)	12.327	12.244	12.211	12.777	12.838	61	0%
1.4.1. Zedenmisdrijf	1.317	1.278	1.421	1.753	1.443	-310	-18%
1.4.2. Moord, doodslag	486	440	429	373	340	-33	-9%
1.4.3. Openlijk geweld (persoon)	586	509	605	572	487	-85	-15%
1.4.4. Bedreiging	4.737	4.449	4.124	3.815	3.775	-40	-1%
1.4.5. Mishandeling	7.427	7.143	6.790	6.512	6.098	-414	-6%
1.4.6. Straatroof	297	284	210	199	243	44	22%
1.4.7. Overval	154	149	89	123	106	-17	-14%
1.5.2. Diefstallen (water)	222	212	163	109	147	38	35%
1.6.1. Brand/ontploffing	776	956	821	753	777	24	3%
1.6.2. Overige vermogensdelicten	19.181	17.245	15.038	13.880	14.507	627	5%
1.6.3. Veiligheid overig	8	72	88	117	145	28	24%
2.1.1. Drugs/drankoverlast	28	29	35	32	28	-4	-13%
2.2.1. Vernieling cq. zaakbeschadiging	16.592	15.608	13.410	11.691	12.671	980	8%
2.4.1. Burengerucht (relatieproblemen)	56	41	34	31	45	14	45%
2.4.2. Huisvredebreuk	277	361	348	431	520	89	21%
2.5.1. Diefstal/inbraak bedrijven en instellingen	4.213	3.981	3.305	2.877	2.830	-47	-2%
2.5.2. Winkeldiefstal	5.910	5.559	5.479	5.648	6.186	538	10%
2.6.1. Inrichting Wet Milieubeheer	15	15	18	19	19	0	0%
2.6.10. Bestrijdingsmiddelen	0	2	0	2	1	-1	-50%
2.6.11. Natuur en Landschap	0	0	0	0	0	0	-
2.6.12. Ruimtelijke ordening	1	4	2	0	1	1	-
2.6.13. Dieren	170	175	153	133	78	-55	-41%
2.6.14. Voedselveiligheid	0	0	0	0	0	0	-
2.6.2. Bodem	31	48	43	56	29	-27	-48%
2.6.3. Water	10	2	6	2	7	5	250%
2.6.4. Afval	66	64	43	56	43	-13	-23%
2.6.5. Bouwstoffen	1	3	1	0	0	0	-
2.6.7. Mest	1	3	0	2	2	0	0%
2.6.8. Transport gevaarlijke stoffen	5	14	12	26	24	-2	-8%
2.6.9. Vuurwerk	79	97	198	177	56	-121	-68%
2.7.2. Bijzondere wetten	213	193	154	198	237	39	20%
2.7.3. Leefbaarheid overig	63	76	57	39	57	18	46%
3.1.1.1. Drugshandel	1.654	1.618	1.583	1.728	2.098	370	21%
3.1.1.2. Mensensmokkel	7	11	8	7	4	-3	-43%
3.1.1.3. Wapenhandel	717	782	658	768	1.019	251	33%
3.2.1. Kinderporno	136	65	65	55	67	12	22%
3.2.2. Kinderprostitutie	0	1	0	0	0	0	-
3.2.3. Mensenhandel	61	3	0	0	0	0	-
3.3.2. Onder invloed (lucht)	0	0	0	0	0	0	-
3.3.5. Lucht overig	0	0	0	0	0	0	-
3.4.2. Onder invloed (water)	14	9	6	11	14	3	27%
3.5.2. Onder invloed (weg)	3.793	3.715	3.661	4.488	5.514	1.026	23%
3.5.5. Weg overig	623	748	750	795	962	167	21%
3.6.4. Aantasting openbare orde	639	687	664	838	1.026	188	22%
3.7.1. Discriminatie	73	75	39	48	58	10	21%
3.7.2. Vreemdelingenzorg	26	29	18	13	14	1	8%
3.7.3. Maatschappelijke integriteit overig	2.278	2.178	2.116	2.141	2.436	295	14%
3.9.1. Horizontale fraude	6.407	11.633	10.925	11.785	15.115	3.330	28%
3.9.2. Verticale fraude	86	105	98	85	64	-21	-25%
3.9.3. Overige fraude	2.465	361	354	245	299	54	22%
Totaal	143.867	139.659	123.467	117.388	123.191	5.803	5%